Lietas Nr. C37088313
Lietas arhīva Nr. C-0883-13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Tukumā, 2013.gada 11.decembrī

Tukuma rajona tiesa

tiesnese A.Vancāne

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Tiesa k o n s t a t ē j a:

Prasītāja /pers. A//datums/iesniedza maza apmēra prasību, kurā, pamatojoties uz Civillikuma (saīsināti CL) 179.pantu, lūdz piedzīt no atbildētāja /pers. B/ uzturlīdzekļus bērna /pers. C/ uzturam Ministru kabineta noteiktā minimālā apmērā, ņemot vērā bērna vecumu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētājs ir bērna tēvs, bērns ir prasītājas apgādībā. Atbildētājs nerūpējās par bērnu un nedod līdzekļus bērnu uzturam.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.pantu un Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumu par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērniem".

Prasītāja nav lūgusi uzklausīšanu tiesas sēdē.

Atbildētājam atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta noteikumiem, 2013.gada 29.augustā prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa ierakstītā vēstulē nosūtīti uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietas adresi ar lūgumu 30 dienu laikā no prasības pieteikuma saņemšanas dienas iesniegt Tukuma rajona tiesā rakstveida paskaidrojumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56. panta nosacījumiem, tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, — pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Bet saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta pirmās daļas 3. punkta nosacījumiem, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.panta noteiktajā kārtībā, izņemot tā devītajā daļā paredzēto gadījumu, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti, septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrās daļas noteikumiem, paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai. Pie minētiem apstākļiem, tiesnesis atzīst, ka atbildētājam par prasību ir paziņots pienācīgā veidā, un lieta izskatāma rakstveida procesā.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ka ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmo daļu, pusēm izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

No lietas materiālos esošās dzimšanas apliecības kopijas redzams, ka/datums/dzimis /pers. C/, kura vecāki ir /pers. B/ un /pers.

A/ (lietas 6.lapa).

Bērns dzīvo kopā ar prasītāju, kura realizē bērna aprūpi un uzraudzību, tas ir, nodrošina bērnam uzturu, aprūpi, attīstību, audzināšanu un bērnu individuālās intereses.

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanu, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Tiesa atzīst, ka atbildētājam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir jāpiedalās bērnu uzturēšanā. Atbildētāja pienākums ir nodrošināt sevi ar pastāvīgiem ienākumiem, kas ļautu pildīt likumā noteiktos vecāku pienākumus.

CPL 97.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2. panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība. Šā likuma 10.pants nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību, katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Civillikuma 179.panta piektā daļa, kurā ir noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi piedzenami pieprasītajā apmērā, kas atbilst valstī noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram, ņemot vērā bērna vecumu.

Kā izriet no lietas materiāliem atbildētājs materiāli nenodrošina sava bērna uzturēšanu. Tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļu apmērs nosakāms atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērniem" prasībām.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam līdz 7 gadu vecumam – 25 % no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša algas, savukārt no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša algas. 2010.gada 30.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punkts nosaka, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 200 latu.

No lietas materiālos esošās dzimšanas apliecības kopijas konstatējams, ka lietas izskatīšanas laikā /pers. C/ ir 2 gadi. Līdz ar to minimālais uzturlīdzekļu apmērs nedrīkst būt zemāks par 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas atbilst Ls 50.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā lietā ir pamats ņemt vērā un piemērot CL 179. pantā norādīto, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto iztikas minimumu un bērna vecumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājai jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Konkrētajā gadījumā uzturlīdzekļu apmērs valstī noteiktā minimālā apmērā pēc tiesas ieskata ir minimāla summa, kas nepieciešama bērna izglītošanai un iztikai.

Tiesa uzskata, ka lietā esošie pierādījumi ir pietiekami strīda izšķiršanai, tāpēc tiesa atzīst, ka prasība apmierināma, uzturlīdzekļi piedzenami valstī noteiktā minimālā apmērā, ņemot vērā bērna vecumu.

Tā kā prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus bērna uzturam Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, tādēļ tiesa uzskata, ka nebūtu vērtējams pušu mantas stāvoklis, jo minimālais uzturlīdzekļu apmērs katram vecākam ir jānodrošina katru mēnesi savam bērnam neatkarīgi no mantas stāvokļa.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasības par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi.

Tiesības saņemt uzturlīdzekļus prasītājai radušās ar pieteikuma iesniegšanas dienu, kad prasītāja vērsās tiesā ar likumu nodrošināto tiesību saņemt uzturlīdzekļus bērnu uzturam, tāpēc uzturlīdzekļi piedzenami no 2013.gada 28.augusta.

Uzturlīdzekļu piedziņa ar tiesas spriedumu neliedz atbildētājam sprieduma izpildes laikā pierādīt iepriekš samaksāto uzturlīdzekļu apmēru, atskaitot to no piespriestās summas**.**

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots,

piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas šajā lietā ir atbrīvota uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta pamata, tiesas izdevumi ir piedzenami valsts ienākumos no atbildētāja.

Atbilstoši CPL 35.panta pirmās daļas 3.punktam prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Līdz ar to valsts nodeva tiek aprēķināta no prasības summas Ls 50x12 mēneši = Ls 600. Tādējādi, no atbildētāja atbilstoši CPL 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu piedzenama valsts nodeva Ls 90 (Ls 600 x 15%, bet ne mazāk par Ls 50). No atbildētājas piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādi un izsniegšanu pusēm Ls 2,16

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204[1].pantu spriedums izpildāms labprātīgi 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ievērojot Civilprocesa likuma 250.[27].pantu, Tiesa

n o s p r i e d a:

Prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no /pers. B/, /personas kods/, par labu /pers. A/, /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. C/, /personas kods/, uzturam ik mēnesi līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecumam 30 procentu apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2013.gada 28.augusta līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no /pers. B/, /personas kods/ , par labu valstij tiesas izdevumus, kas saistīti ar valsts nodevas par uzturlīdzekļu piedziņu Ls 90,00un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 2,16.

Noteikt /pers. B/ termiņu labprātīgai sprieduma izpildei, tiesas izdevumu samaksai, 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās likumīgā spēkā.

Valsts nodeva Ls 90,00 (deviņdesmit lati) **iemaksājama**: saņēmējs: saņēmējs: Valsts kase, NMR90000050138, konts LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka – Latvijas Banka kods TRELLV22, mērķis – valsts nodeva tiesu iestādē.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami Ls 2,16 (divi lati un 16 santīmi) iemaksājami: saņēmējs-Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b NMR 90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis-ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi. *Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Tukuma rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.*

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas 2013.gada 11.decembra Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam kasācijas kārtībā.

Tiesnese A.Vancāne